

NYHEDER

SØG

NYHEDER

DEBAT

NAVNE

OM SKOLELIV

JOBS

WORLD PRESS PHOTO

UDSTILLING
2018

Foto: Renato Schemidi

Lad dine elever komme
helt tæt på årets bedste
pressefotografier

Læs mere

SKOLEJOBS

GLADSAXE

**Kompetent skoleleder til
ambitiøs skole**

Region Hovedstaden

ANSØGNINGSFRIST: 28/9 2018

SE ALLE JOBS

Foto: Joachim Adrian/Ritzau Scanpix

I Sverige og Norge er det indskrevet i deres skolelove, at skolen er forpligtet på at modarbejde kønsstereotyper. Det burde det også være herhjemme, mener kønsforsker Cecilie Nørgaard. Arkivfoto: Uge Sex på Korsager Skole.

Kønsforsker: Ligestilling kører allerede skævt i skolen

Hvis vi vil have et mere ligestillet arbejdsmarked, spiller folkeskolen en nøglerolle. Det mener kønssociolog Cecilie Nørgaard, som efterspørger, at læreruddannelsen sætter større fokus på køn og seksualitet.

NYHEDER 6. SEP. 2018 KL. 04.00

LOUISE GRØNKJÆR
Journalist

REGION H Den Sociale Virksomhed

DYGTIG
FORSTANDER
SØGES
TIL NØDEBOGÅRD

LÆS MERE PÅ GENITOR.DK

 LÆS ARTIKLEN SENERE

FOR ABONNENTER

Kvinder skal selv »gå efter det«, de skal »ville tage indflydelsen« og »ville karrieren«. Og de skal være klar over, at det betyder, »at man så ikke kan stå klar med hjemmebag til børnehaven eller sørge for, at huset ser perfekt ud«.

Sådan lød opfordringen fra ligestillingsminister Eva Kjer Hansen (V) inden sommerferien i [Politiken](#).

Men den haltende ligestilling på det danske arbejdsmarked skyldes ifølge kønssociolog og tidligere skolelærer Cecilie Nørgaard hverken, at de danske kvinder ikke har viljen til indtage chefstillinger og bestyrelsesposter, eller at de prioriterer hjemmebag over deres karriere.

Læs også: Debat: Sæt kønsbevidst pædagogik på lærernes dagsorden

De skæve kønsroller bliver nemlig grundlagt fra barnsben, og hvis vi vil dem til livs, bliver vi nødt til at gøre noget radikalt anderledes allerede i dagtilbud og skolen, mener Cecilie Nørgaard, som er keynote speaker på [Uddannelsesdebatten](#), som finder sted fredag og lørdag i Nørre Nissum og i år netop sætter fokus på køn og uddannelse.

»Hvis vi seriøst agter at skabe et ligestillet samfund, så skal vi allerede i dagtilbud og skolen modarbejde de stereotyper, som vi har med i vores kulturhistoriske bagage. Ellers sker det ikke i resten samfundet,« siger hun.

Danmark arbejder ikke seriøst med køn

Cecilie Nørgaard har været involveret i en række forskningsprojekter om køn og ligestilling i dagtilbud og skolen. Og her står det klart, at Danmark slet ikke har den førerposition, som vi ofte har det med at tro.

I Sverige og Norge har det f.eks. - siden henholdsvis 1969 og 1971 - været indskrevet i deres skolelove, at skolen er forpligtet på at modarbejde kønsstereotyper.

Og det gør ifølge Cecilie Nørgaard, at det i vores to nabolande har været legitimt at eksperimentere med, hvordan man arbejder med køn i skolen. Men det er det ikke herhjemme, mener hun.

»Vi går og leger, at det ikke er nødvendigt at gøre noget. Vi har en forestilling om, at i Danmark kan alle gøre præcis, hvad de vil, og at det kun er et spørgsmål om talent, og hvordan du driver det frem, der

BLÅ BOG

Cecilie Nørgaard

Uddannelses- og kønssociolog fra Aarhus og Københavns Universitet
Direktør i Mangfold, der formidler viden om køn og diversitet og udvikler løsninger til at fremme ligestilling, bl.a. andet til uddannelsesområdet
Tidligere skolelærer

SENESTE NYT

Skolen ved Bülowvej
løftede på bare et år
antallet af sikre
læsere fra
12 % til 72 %

Alinea
BlivKlog

6 timer siden

Friskoler vil have ombudsmanden til at se på kontrol af muslimske friskoler

I går

S vil stoppe grønthøster-besparelser på uddannelser

I går

SKOLEJOBS

 GLADSAXE

Kompetent skoleleder til ambitiøs skole

Region Hovedstaden

ANSØGNINGSFRIST: 28/9 2018

SE ALLE JOBS

afgør, hvad du kan blive.«

I Sverige og Norge bliver de lærerstuderende desuden undervist i et fag om køn, seksualitet og mangfoldighed. Et tilsvarende fag blev obligatorisk på pædagoguddannelsen herhjemme med reformen i 2014, men det er endnu ikke en del af den danske læreruddannelse.

»I det nordiske fællesskab står Danmark meget tydeligt frem som et land, der ikke har professionaliseret den didaktiske og pædagogiske praksis omkring køn i skolen,« siger Cecilie Nørgaard.

Vi bedriver en praksis på baggrund af myter. Det bliver jeg simpelthen nødt til at sige direkte

Cecilie Nørgaard, kønssociolog

»Al den nu 50-årige forskning, der rent faktisk ligger på det her område, tager vi ikke med ind i den del af vores professionalisme. Så vi bedriver en praksis på baggrund af myter. Det bliver jeg simpelthen nødt til at sige direkte, for det er faktisk det, der er tilfældet.«

Sådan skaber skolen kønsstereotyper

Ifølge Cecilie Nørgaard er skolen med til at skabe kønsstereotyper på tre måder:

For det første er der det, som hun kalder *kønsstereotype undervisningsstrategier*. Her er en af de mest udbredte metoder at dele klasserne op i køn.

»Hensigten er at reducere kompleksiteten i at have en masse børn, og så synes man, det er legitimt at dele op i køn. Vi har bare ikke forstået, at det er med til at skabe forestillingen om, at piger og drenge har forskellige behov og interesser, lærer forskelligt osv.,« siger Cecilie Nørgaard.

Læs også: Sex & Samfund: »Der er en masse unge, som ikke respekterer hinandens grænser. Det har vi ikke lært dem«

Hun tilføjer, at der i forskningen ikke er noget, der indikerer, at der skulle være god grund til at kønsopdele, eller at børn skulle lære forskelligt på baggrund af køn.

For det andet mener Cecilie Nørgaard, at det, som hun kalder *kønsstereotypificering af elever*, er udbredt i de danske grundskoler. Det kan f.eks. være, at man sætter en pige ved siden af dreng for at holde drengen i ro.

»Man gør det ud fra en stereotyp forventning om, at fordi pigen er en pige, kan hun holde drengen i ro, og at drengen er mere urolig, fordi han er en dreng,« siger Cecilie Nørgaard.

For det tredje sker der en hel del af det, som Cecilie Nørgaard kalder *ukritisk formidling af kultur*, i skolen. Det kan f.eks. komme til udtryk i

Skolen ved Bülowvej
løftede på bare et år
antallet af sikre
læsere fra
12 % til 72 %
Alinea
BlivKlog

SKOLEJOBS

 GLADSAXE

Kompetent skoleleder til ambitiøs skole

Region Hovedstaden

ANSØGNINGSFRIST: 28/9 2018

SE ALLE JOBS

undervisningsmateriale, hvor far sidder med benene oppe på bordet og læser avisen, og mor står i køkkenet og laver mad.

Men det kan også komme til udtryk i sproget, f.eks. i udtryk som 'mand dig op', som ifølge Cecilie Nørgaard skaber forestillinger om maskulinitet, der er uhensigtsmæssige.

Også selve måden, man taler om drenge og piger på, kan være underlagt det, man på engelsk kalder *gender-bias*, altså en forudindtaget forestilling om, hvad køn betyder. Det kan f.eks. være, at man ubevidst kommer til at fokusere på pigers udseende og drenges evner.

Og i virkeligheden er det ikke så mærkeligt, at vi gør det, mener Cecilie Nørgaard. Hun hæfter sig ved, at det ikke er mere end 100 år siden, at de danske kvinder fik stemmeret, og det er ikke mere end 40 år siden, at de fik adgang til fri abort.

»Hele vores samfund har været kønsopdelt, så selvfølgelig har vi en bagage, som er kønsstereotyp. Men hvis vi agter at skabe lige muligheder i et demokrati, som i hvert fald har formel ligestilling, så er vi nødt til klæde lærerne på til at klæde eleverne på til at forholde sig kritisk til den kultur, de møder.«

Nej, det er ikke ligegyldigt

Cecilie Nørgaard møder ofte argumentet om, at det vel ikke kan gøre den store skade at bruge udtrykket 'mand dig op' eller at bruge undervisningsmateriale med kønsstereotype billeder.

Men ifølge Cecilie Nørgaard er pointen, at disse tilsyneladende små hverdagsseksempler alle gentager den samme stereotype opfattelse af køn, og hun er ikke i tvivl om, at eksemplerne tilsammen har betydning for de handlemåder, interesser, venskaber, måder at lære på, uddannelses- og karrieremuligheder osv., man oplever er mulige som henholdsvis dreng og pige.

»Det er en fortælling, hvor menneskeheden er delt op i lyserød og lyseblå. Det er der nogle børn, der passer ind i, men der er også en masse børn, der ikke passer ind i det, og for dem er det et meget stort problem,« siger Cecilie Nørgaard.

V kommer alle sammen til at forskelsbehandle. Selv jeg, der har arbejdet med det i 20 år, kommer til det

Cecilie Nørgaard, kønssociolog

Hun understreger, at prisen både er stor for den enkelte og for samfundet.

»Vi går glip af så mange Marie Curie'er (kemiker og fysiker, *red.*) og mandlige omsorgspersoner, fordi vi deler verden op i et Mars og et Venus. Vi udnytter ikke potentialer hos mennesker. Det lyder meget liberal-økonomisk, men jeg

Skolen ved Bülowvej
løftede på bare et år
antallet af sikre
læsere fra

12 % til 72 %

Alinea
BlivKlog

SKOLEJOBS

 GLADSAXE

Kompetent skoleleder til ambitiøs skole

Region Hovedstaden

ANSØGNINGSFRIST: 28/9 2018

[SE ALLE JOBS](#)

mener det også menneskeligt. Vi skaber ulige muligheder for trivsel, læring og udvikling. Det er trist og problematisk.»

For Cecilie Nørgaard handler debatten om meget mere, end om drenge må gå med lyserødt eller lege med Barbiedukker.

»Vi snakker jo om liv og muligheder og kærlighed. Vi snakker de store ting. Det er ikke petitesser. Det er sindssygt vigtigt.«

Første skridt: Erkend, at du forskelsbehandler

Men hvad kan man så gøre som lærer for ikke at begrænse elevernes muligheder på baggrund af køn?

Ifølge Cecilie Nørgaard er det første vigtige skridt at erkende, at man ikke helt kan undgå det.

»Vi kommer alle sammen til at forskelsbehandle. Selv jeg, der har arbejdet med det i 20 år, kommer til det. Hvis man ikke erkender det, sker der ingenting,« siger hun.

Hun mener desuden, at det er et »altafgørende skridt«, at emnet også bliver en del af den danske læreruddannelse.

»Vi skal have ny viden og nye kompetencer til at se, hvad det er for en blind plet, vi selv står på som lærer,« siger hun og tilføjer, at bevidstheden om køn og seksualitet skal integreres i hele skolens hverdag, og at en årlig emneuge om seksualitet, køn og ligestilling ikke batter nok.

»Det er ikke nok at have det som en løsrevet *accessory*. Vi skal indtænke det i hele det pædagogiske og didaktiske arbejde.«

Den røde tråd

Cecilie Nørgaard er ikke i tvivl om, at fraværet af fokus på køn i de danske skoler er afgørende for, at det danske uddannelsessystem og arbejdsmarked er et af de mest kønsopdelte i EU, og at over halvdelen af vores største virksomheder ikke har en eneste kvinde i toppen af ledelsen.

Læs også: Nyt projekt: Skoler skal have fokus på køn og seksualitet hele året - ikke kun i Uge Sex

Men hun oplever, at politikere og meningsdannere, som taler om den skæve ligestilling på arbejdsmarkedet, er uinteresserede i, hvordan kønsstereotyper er en del af børnelivet.

»Mange oplever det som petitesser og forstår ikke, hvorfor det skulle være så vigtigt, hvordan vi møder drenge og piger i skolen,« siger hun og tilføjer, at det samme gør sig gældende den anden vej: Skolen er typisk heller ikke opmærksom på sammenhængen.

Skolen ved Bülowvej
løftede på bare et år
antallet af sikre
læsere fra

12 % til 72 %

Alinea
BlivKlog

CECILIE NØRGAARDS 10 RÅD TIL LÆRERE

1. Nuancér stereotyper

Vær f.eks. opmærksom på stereotyper i undervisningsmaterialer og i elever eller

[Vis mere](#)

SKOLEJOBS

 GLADSAXE

Kompetent skoleleder til ambitiøs skole

Region Hovedstaden

ANSØGNINGSFRIST: 28/9 2018

[SE ALLE JOBS](#)

»Skolerne er fokuserede på at lære eleverne noget, så der er et *gap*.«

Ifølge en fremskrivning fra SFI vil der gå 110 år, før kvindernes lønfterslæb er væk, hvis udviklingen fortsætter i samme tempo som nu. Og hvis vi skal gøre os nogle forhåbninger om at speede den proces op, bliver vi nødt til at få mere fokus på skolens betydning for niveauet af ligestilling i resten af samfundet, mener Cecilie Nørgaard.

»Når vi ukritisk skaber stereotype forestillinger om køn i folkeskolen, f.eks. en stereotyp forestilling om, at en pige ikke er en leder, så er vi også med til at skabe stereotype forestillinger om køn i arbejdslivet. Den røde tråd, håber jeg, der kommer mere fokus på.«

Cecilie Nørgaard er keynote speaker på Uddannelsesdebatten, som finder sted d. 7. og 8. september i Nørre Nisum og i år netop sætter fokus på køn og uddannelse.

INGEN HAR KOMMENTERET ENDNU

REDAKTIONEN ANBEFALER:

DEBAT

Debat: Sæt kønsbevidst pædagogik på lærernes dagsorden

LÆS MERE:

Sex & Samfund: »Der er en masse unge, som ikke respekterer hinandens grænser. Det har vi ikke lært dem«

Onsdag 24. januar 2018

Nyt projekt: Skoler skal have fokus på køn og seksualitet hele året - ikke kun i Uge Sex

Mandag 9. oktober 2017

100 års seksualundervisning: Fra blomsten og bien til udskylningsapparater og kropsforskrækkelse

Fredag 9. februar 2018

Tilmeld dig nyhedsbrevet

Få nyheder og debat fra skoleverdenen direkte i din indbakke. Så er du opdateret.

Tilmeld nu

Skolen ved Bülowvej
løftede på bare et år
antallet af sikre
læsere fra

12 % til 72 %

Alinea
BlivKlog

SKOLEJOBS

 GLADSAXE

Kompetent skoleleder til ambitiøs skole

Region Hovedstaden

ANSØGNINGSFRIST: 28/9 2018

SE ALLE JOBS

FØRSTEDEN

MEST LÆSTE